

Strammer opp kravene i spesialistutdanningen

Ingen veiledning uten kontrakt

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

Fra 1. juli neste år må all veiledning i spesialistutdanningen formaliseres i en standardisert kontrakt. Et nytt skritt for å kvalitetssikre utdanningen og for å sikre et godt utbytte av veiledning, mener Psykologforeningen.

FOTO: YAY MICRO

Sentralstyret i foreningen har nå bestemt at all veiledning som skal telle i spesialistutdanningen, må være avtalt gjennom en standardisert kontrakt. Hensikten er først og fremst å sikre god kvalitet på veiledningsrelasjonen, slik at det faglige utbyttet blir optimalt, forklarer visepresident Aina Holmén. Samtidig legger hun vekt på at veiledningskontrakten sender et viktig signal til myndigheter og politikere.

– Psykologforeningen er jo også en utdanningsinstitusjon. Dette ansvaret gjør det nødvendig å forsikre oss om at kvaliteten på utdanningen er god i alle ledd. Det er viktig at vi står frem med et godt system for kvalitetssikring, og at spesialistutdanningen er transparent og tydelig, sier hun.

Et krevende ideal

Veiledningskontrakten er resultat av et utviklingsarbeid som har gått over halvannet år. Den har vært på høring i lokalavdelinger og spesialistutvalg, og er også juridisk vurdert. Spesialrådgiver i utdanningsavdelingen Eva Danielsen venter ingen sterke motreaksjoner på ordlyden.

– Kontrakten bygger på prinsipper det er stor enighet om blant psykologene. Men det er klart, når en ser teksten sort på hvitt, kan nok kravene virke høye, sier hun.

Kontrakten gjør at veileder og psykolog sammen må bli enige om hva slags veiledning det dreier seg om, hvor og hvor ofte møtene skal foregå, og hvordan evalueringen skal gjennomføres, forteller Danielsen. Hun gleder seg ikke minst over kravet om jevnlig evaluering, som kan bidra til at både veileder og psykolog får utbytte av relasjonen. Veilederrollen har nok hittil vært noe utydelig, innrømmer hun.

Kontrakten er først og fremst utarbeidet med tanke på spesialistutdanningen, men kan enkelt tilpasses andre sammenhenger.

– Vi anbefaler at den tas i bruk også i andre veilederrelasjoner, sier Danielsen.

Det er imidlertid liten grunn til å vente til 1. juli neste år med å ta i bruk veiledningskontrakt. Den kan allerede lastes ned fra www.psykologforeningen.no/pf/Kurs-og-utdanning, og foreningen råder alle som fra nå av inngår veiledningsforhold, til å gjøre avtale gjennom slik kontrakt.

ANSVARLIG: Innføringen av en standardisert kontrakt for veiledning i spesialistutdanningen er et viktig signal til myndigheter og politikere, mener visepresident Aina Holmén. Foto: Arne Olav L. Hageberg.

– Det vil være en god hjelp for å skape felles forventninger til hva veiledningen skal inneholde og hvordan den skal organiseres, poengterer spesialrådgiveren.

Hun minner om at veilederen har plikt til å skrive en attest etter avsluttet veiledning. Også her har Psykologforeningen utarbeidet en mal, som finnes på foreningens hjemmeside.

Erfaring og evidens

Som visepresident har Aina Holmén ledet utviklingen av veiledningskontrakten. Kontrakten er et ledd i Psykologforeningens arbeid med å forbedre spesialistordningen, noe som skal diskuteres på landsmøtet i november.

– *Hvorfor legger dere så stor vekt på veiledningsinstitusjonen?*

– Veiledning er en grunnstein i Psykologforeningens spesialistutdanning, svarer Holmén. – Det dreier seg om erfaringsbasert læring som skal bidra til at en utvikler seg som psykolog. Veiledningen kan gi støtte i den forstand at veilederen bekrefter at en er på rett vei og gjør godt psykologarbeid, og den kan gi korreksjoner og hjelp til å velge rett kurs når en er usikker.

Veilederens oppgave er å vurdere om psykologen arbeider i overensstemmelse med lovverk, fagetikk og Psykologforeningens prinsipperklæring om evidensbasert psykologisk praksis.

– *Evidensbegrepet er vel fortsatt en rød klut for noen psykologer?*

– Kanskje det. Men da vil jeg minne om at evidensbasert praksis innebærer en integrering av den beste tilgjengelige forskningen med klinisk ekspertise sett i sammenheng med pasientens egenskaper, kulturelle bakgrunn og ønskemål, siterer Holmén fra sin egen redaksjonelle kommentar i fjorårets oktobernummer.

– Altså vil både klinisk skjønn og brukerens egne verdier og kontekst være sentrale peilepunkter, understreker hun.

Fruktbare ulikheter

Det kan være vanskelig å si fra når veiledningen ikke fungerer. Men det blir lettere med en skriftlig kontrakt som felles referansepunkt, tror Eva Danielsen og Aina Holmén. Kontrakten gir trygge rammer for begge parter og vil innebære et løft i kvaliteten på veiledningen, mener de.

– *Men kan ikke veiledning ha en konserverende funksjon, særlig hvis veilederen og psykologen ikke har samme faglige ståsted?*

Et interessant spørsmål, smiler visepresidenten. – Men nettopp her kan en god kontrakt bidra til å motvirke en uheldig utvikling. Kontrakten stiller krav om at veilederen selv tilegner seg adekvat kompetanse, eller peker på hvordan psykologen kan tilegne seg aktuell kunnskap om temaer veilederen ikke er oppdatert på. I gode veilederforhold går kunnskapsflyten frem og tilbake mellom de to, som sammen utvikler konstruktiv, faglig refleksjon. Det er ikke uvanlig at veiledere lar seg inspirere av dem de veileder, også rent faglig. På denne måten gir veiledningen impulser til begge parter i relasjonen.

VEILEDNINGSKONTRAKT

- Psykologforeningens sentralstyre vedtok i juni at skriftlig veiledningskontrakt skal være obligatorisk i veiledningen til spesialistutdanningen
- Fra 1. juli 2011 må standard veiledningskontrakt inngås og sendes Psykologforeningen for at veiledningen skal bli godkjent
- Kontrakten kan lastes ned fra www.psykologforeningen.no/pf/Kurs-og-utdanning

- Psykologforeningen råder alle som fra nå av inngår veiledningsforhold, til å gjøre avtale gjennom slik kontrakt.